

တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်စ့ဒီး ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ် ကရၢမိၢ်ပျၢ်တဖၣ်

ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ်တဖၣ်

- စ့တၢ်, ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကန့ၢ်ဘျုးစ့ထိးနီၤအဂီၢ်, လၢအဒုးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤကျိၣ်စ့တၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်.
- စ့ကွဲးကရၢပၢ်ဖျိၣ်, ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ်တဖၣ်လၢ တမ့ၢ်တၢ်ကန့ၢ်ဘျုးစ့ထိးနီၤအဂီၢ်ဘၣ်, ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလီၤကံၤလိာ်သးဒီးသိးစ့တၢ်.
 - နမၤသကိးတၢ်ဒီး စ့ကွဲးကရၢပၢ်ဖျိၣ်သ့ဝဲ ခီဖျိနမၤတၢ်လၢ ခီပနံၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတခါအဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် မၤတၢ်မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဆိးလၢ ကဝီၤဃာ်ဃာ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအပူၤ.

စ့စရိဒီး တၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်,

- စ့ဟ့ၣ်တၢ်အစရိတဖၣ်(တၢ်ခိၣ်ထံးဒီးတၢ်ဟဲစိာ်စ့အ့ၣ်)
- စ့ပၢ်ဖျိၣ်အစရိတဖၣ်
- ကတီၢ်တၢ်ပၢ်န့ၣ်စ့/လံာ်အ့ၣ်ခိၣ်တၢ်ပၢ်န့ၣ်စ့ (စံၣ်ဒံၣ်)
- ကျိၣ်စ့တၢ်ဆါတၢ်ပျၢ်တၢ်အစရိတဖၣ် (Money Market Accounts)
- တၢ်ဘျၢလီၤစ့အစရိတဖၣ်(Investment Accounts)
- ပူၤဖျဲးဘံၣ်ဘၢ တၢ်ပၢ်န့ၣ်စ့တလါဒၢတဖၣ် (Safe Deposit Boxes)

တၢ်အုၣ်ခိၣ်ပၢ်ကီၤ စ့ပၢ်န့ၣ်စ့တဖၣ် (Insured deposits)

- ကီၢ်အမဲးရကၤပဒိၣ် ဒီတဒၢဝဲ ကျိၣ်စ့ဘၣ်တၢ်ပၢ်န့ၣ်စ့အီၤဆူ ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ်တဖၣ်.
- ကရၢမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲန့ၣ်, ပဒိၣ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤပူၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ပၢ်တုၤ ဒီလၢ ၁၀၀,၀၀၀.
- တဘျီစ့ကီၢ်ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ်တဖၣ်လၢအတဘျီတၢ်အုၣ်ခိၣ်ပၢ်ကီၤအီၤတဂ့ၤ.
- တၢ်မၤတနီၤတဘျီတၢ်အုၣ်ခိၣ်ပၢ်ကီၤအီၤဘၣ် — ကွၢ်ဃုထံၣ်တက့ၢ်.
- ကွၢ်ဃု **FDIC** လၢစ့တၢ်တဖၣ်ဒီး **NCUA** စ့ကွဲးကရၢပၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

ကျဲကပိၤတဖၣ်ဖဲလၢ တၢ်ဃုထၢထီၣ်စ့စရိ

- စ့စရိအလဲဒီးတၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့တဖၣ်.
- နကစ့ကီၢ်စ့စရိထဲလဲၣ်.
- စ့အုၣ်အပူၤထဲလဲၣ်လၢနအဲၣ်ဒီးမၤန့ၢ်.

တၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဃုသ့ၣ်ညါအပတီၢ်လၢ တၢ်ဃုထၢထီၣ်စ့တၢ်

- စ့ဘၣ်ပၢ်န့ၣ်စ့အစ့ကတၢ်ဒိးသိးကအိးထီၣ်စ့စရိ.
- စ့ဘၣ်အိၣ်တၢ်ထဲလဲၣ်ဒိးသိးကပၤဃာ်ပၢ်ဆုၤစ့စရိ.
- ဒီတနံၣ်ဃုးကယၤတၢ်မၤအိၣ်ထီၣ် (Annual Percentage Yield, APY) လၢစ့ပၢ်ဖျိၣ်အဖီခိၣ်.

ကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ် အမူဒါတဖၣ်

- ဒီတဒၢနကျိၣ်စ့ဒီးပူၤကညိအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်.
- ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤတဖၣ်ဒိးအအိၣ်ဖျါလၢတၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တဖၣ်အပူၤ.
- ဟ့ၣ်လီၤတၢ်န့ၣ်လီၤကွၢ်တၢ်ဆူနကျိၣ်စ့ဒိးအအိၣ်ဖျါလၢတၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တဖၣ်အပူၤ.

နမူနဒါတဖၣ်

- ဖးဒီးနၢ်ပၢ်တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တဖၣ်.
- ဒီတဒၢနကျိၣ်စ့ကျိၣ်ကွၢ်ကရၢမိၢ်ပျၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢအအိၣ်ဃုာ်ဒီး လံာ်ဟ့ၣ်စ့အကတြုၢ်ဒီး အုၣ်ထံၣ်အဲၣ်အခး.
- ပၤဃာ်နတၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး စ့ပၢ်န့ၣ်စ့ဒီးစ့ထုးထီၣ်တဖၣ်. ထီၣ်သတြီၤ ကိးလါဒိးဒီး စ့တၢ်အစ့ပတီၢ်တဖၣ်.

တၢ်ထုးထီၣ်စုတဖၣ်

- ဃုာ်ဒီးလံာ်စုတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤ အၣ်ယံၣ်ဒံာ် (ID) နီၣ်နီၣ်ဒီး စုစရိအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
- စူးကါ အၣ်ထံၣ်အဲၣ် (ATM) အခး. (မၤလီၤတၢ်လၢ ပုၤနီၣ်တဂၤထံၣ်နပၤန့ၢ်လီၤ န PIN နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်တဂၤ.)
- စူးကါလီၤတဲစိ. (တဘၣ်စူးကါ လီၤတဲစိဖျါန့ၣ်ဆဲးစိာ်စုတဂၤ.)
- စူးကါ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်အလီၤပုၤ (Internet) လၢဝဲလီၤထံၣ်စိ (site) အဘၣ်ဘၢ.

ကွဲးထံလီၤတၢ် ကွဲးလီၤအတၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်

- ထီၣ်န့ၣ်စူးကါ ခုခါအမုၢ်တနံၤအံၤ (current date).
- စးထီၣ်ကွဲးလၢစုစုတခိၣ်မုၢ်သ့အဂၤကတၢၢ်လၢကျိၤတကျိၤလၢလၢ. တၢ်လီၤတၢ်အကျိၤလၢ တၢ်လီၤဟံအလီၤ.
- ကွဲးလံာ်ဟ့ၣ်ဒီးထီၣ်ဒဲးဘိ. တဘၣ်စူးကါစၢၢ်ဘိမုတမုၢ်မ့ၣ်ထံလၢဘၣ်တၢ်ထုးသံကွဲးညီတဂၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢ စုတဖၣ်တမ့ၢ်ကတူၢ်လိာ်နလံာ်ဟ့ၣ်စု

- စုတအိၣ်လၢလၢပုၤပုၤလၢနစုစရိအပူၤ (“ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အါန့ၢ်ဒဲး – overdraft”)
- စုမုၢ်ကျိၢ်တဒိသိးလိာ်သးဒီးစုမုၢ်ကျိၢ်လၢခးအဖီခိၣ်.
- လံာ်ဟ့ၣ်စုအိၣ်ဒီးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သိအကမၢ်.
- တအိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးမၤဂၢၢ်လီၤကျိၤလီၤ (No legal endorsement).
- တၢ်ပတုၢ်တၢ်ဟ့ၣ်စုအစိကမီၤဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်.
- တၢ်စိကမီၤလၢအပတုၢ်တၢ်အိၣ်လၢနစုစရိအဖီခိၣ်.

စူးကါ အၣ်ထံၣ်အဲၣ် အခးဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢ

- တဘၣ်ဟ့ၣ်နနီၣ်ကစၢ်အတၢ်မုၢ်တၢ်တီအနီၣ်ဂံၢ် (PIN) ဆူပုၤနီၣ်တဂၤတဂၤ.
- ဆၢထၢၣ်ဖဲအၣ်ထံၣ်အဲၣ်ဒဲးသိး ပုၤနီၣ်တဂၤထံၣ်န PIN နီၣ်ဂံၢ်တသ့.
- ပာ်ဃာ် စုလံာ်ကု (receipts) ခဲလၢာ်. ကွဲးနီၣ်စုပတီၢ်ခဲလၢာ်လၢနလံာ်ဟ့ၣ်စုအတၢ်ဆဲးလီၤ (check register) အပူၤ.
- တီၣ်ဖျါထီၣ် အၣ်ထံၣ်အဲၣ်အခးလၢအလီၤမၢ် မုတမုၢ် လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်န့ၢ် တဘျီသိ.
- စူးကါအၣ်ထံၣ်အဲၣ်ဖဲဒဲးလၢ တၢ်လီၤဖဲဘၣ်တၢ်မၤကပီၤအီၤဂၤ.
- ပာ်အၣ်ထံၣ်အဲၣ်အခးဒဲးကျိၣ်စု. တဘၣ်ကွဲးလီၤန PIN နီၣ်ဂံၢ်လၢ နအၣ်ထံၣ်အဲၣ်အခးအဖီခိၣ်တဂၤ – တၢ်ရူးနီၣ်အီၤ.

စုပတီၢ်အခးအကလုာ်တဖၣ် – သ့ၣ်ညါတၢ်လီၤဆီ

- အၣ်ထံၣ်အဲၣ်/တၢ်ထုးထီၣ်စု (Debit) အခးတဖၣ်
- လီၤတဲစိအခးတဖၣ်, တၢ်ဆါတၢ်ပုၤတၢ် အလုာ်အပုၤခးဒီး စမးခးတဖၣ် (Stored Value Cards & Smart Cards)
- လီၤဂံၢ်တၢ်ဘျူးဖျိၣ် တၢ်စိာ်ခိ အခး (EBT), တၢ်အိၣ်တၢ်အီတၢ်ဂီၤကျးတဖၣ် (Food Stamps)

တၢ်သ့ပၤန့ၢ်စုဒိလဲၣ်

- လဲၣ်ဆူနစုတဖၣ်အဒု (လၢစုဒီးလံာ်ဟ့ၣ်စုတဖၣ်အဂီၢ်).
- ပၤန့ၢ်နဘူးလဲၣ်အစုလံာ်ခိဖျိတၢ်ပၤန့ၢ်စုတဘျီသိ (Direct deposit) တၢ်မုၢ်မၤန့ၢ်သ့လၢနတၢ်မၤလီၤ.
- ပၤန့ၢ်သ့ဖဲအၣ်ထံၣ်အဲၣ်လၢတၢ်စူးကါအီၤလၢစုဒီးလံာ်ဟ့ၣ်စုတဖၣ်
- ဆုၤလီၤ လံာ်ဟ့ၣ်စုဒီး ကျိၣ်စုတၢ်စိကမီၤ (တဘၣ်ဆုၤလီၤတီၢ်စုတဂၤ).
- ခိဖျိလီၤတဲစိဒဲးသိးကစိာ်ခိ ကျိၣ်စုလၢနစုစရိတဖၣ်အဘၣ်စၢၤ.
- လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်အလီၤပုၤ (Internet) ဒဲးသိးကစိာ်ခိကျိၣ်စုလၢစုစရိတဖၣ်အဘၣ်စၢၤ.

ပၤဃၢ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်

- ကွဲးနီၣ်စုအပတီၢ်တဖၣ်တဘျီဃီ.
- ထီၣ်န့ၣ် ကွၢ်ဃုာ်ထံဆးနစုတၢ်အပတီၢ်ဒီးနစုလံာ်ကုဒီးလံာ်ဟ့ၣ်စုအတၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်.
- ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သီးကမၤလီၤတံာ်နစုတၢ်အပတီၢ်တဖၣ်မ့ၢ်အဘၣ်ဇၢ်.

ကျိၣ်စုကျိၣ်ကွၢ်တၢ်ကူၣ်သ့ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၤအီၤလၢ,

